

ПОЗИЦІЯ

УВАГА! ВАЖЛИВІ ЗМІНИ!

Шановні читачі газети «Позиція»!

Повідомляємо вам, що з січня 2021 року за рішенням президії Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок припинено випуск «Позиції» у друкованому форматі.

Вся інформація про діяльність профспілок області тепер буде розміщуватися на офіційному сайті Облпрофоб'єднання (doop.dp.ua) та на сторінці [facebook.com/newsportalDOOP](https://www.facebook.com/newsportalDOOP). Крім того, раз на місяць буде виходити інформаційний бюлетень «Профспілкова Позиція» в pdf-форматі, про умови розсилки якого проінформуємо вас додатково. Також в планах на 2021 рік - створення Telegram-каналу.

**МИ ЗМІНИЛИ ФОРМАТ,
АЛЕ ЗАЛИШАЄМОСЬ НА
ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПОЛІ!**

Марина КОВТУН,
редактор мультимедійних видань ЗМІ
прес-центру
Дніпропетровського облпрофоб'єднання.

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЗАКОНОДАВЦІВ

Враховуючи те, що ситуація з підвищенням тарифів на газ та електроенергію для населення продовжує загострюватися, президія облпрофоб'єднання 12 січня звернулася до голови Верховної Ради України Д.Разумкова та народних депутатів від Дніпропетровщини з пропозицією про внесення та терміновий розгляд законопроекту про призупинення підвищення тарифів та введення мораторію на час пандемії коронавірусу на підвищення цін і тарифів.

Профспілки також вважають за необхідне заслухати у Верховній Раді звіт уряду про ситуацію з видобутком в Україні власного газу та його використанням для потреб житлово-комунального господарства та населення, а також виробництва і реалізації електроенергії.

«Такі кроки, – йдеться у зверненні президії, – будуть з вдячністю сприйняті вашими виборцями-членами профспілок та усіма громадянами Дніпропетровщини».

ЗАЯВА до УРЯДУ президії Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок

Виражаючи інтереси більш ніж 400 тис. членів профспілок Дніпропетровщини, президія Обласного об'єднання профспілок висловлює категоричний протест проти того, що в умовах пандемії, посилення кризи в економіці і зростанні зарплатних боргів Урядом розпочато підвищення тарифів на газ та електроенергію для населення. Це неминуче призведе до нового витка цін та подальшого падіння життєвого рівня громадян, зростання боргів населення за житлово-комунальні послуги, які вже сьогодні перевищують 66 млрд. гривень.

Профспілки вважають неприпустимим, що під лозунгом ринкових реформ та розвитку конкурентного середовища влада в черговий раз виконує забаганки олігархів на шкоду інтересам простих українців.

При цьому, зокрема, повністю провалено колись широко розрекламовану урядову «Програму 20/20» щодо збільшення видобутку власного газу. Чимало запитань у суспільства викликає непрозора діяльність державної компанії «Нафтогаз України», яка супроводжується регулярними гучними скандалами. Повний хаос царює й у сфері виробництва і розподілу електроенергії.

Держава фактично самоусунулась від регулювання ситуації в енергетичній сфері, що, на думку профспілок, вже має вкрай негативні наслідки. Ми вважаємо, що в період карантину влада має підтримати бізнес і населення та встановити мораторій на підвищення будь-яких тарифів. Питання їх зміни для населення і промисловості можливо розглядати лише після виходу країни з кризи, відновлення у повному обсязі роботи всіх галузей економіки, стабілізації ситуації на ринку праці, зростання рівня доходів громадян.

Профспілки Дніпропетровщини вимагають від Уряду зупинення тарифної ваханалії в енергетичній галузі та забезпечення державного регулювання в цій стратегічно важливій сфері, вжиття відповідних заходів задля недопущення підвищення тарифів на газ та електроенергію для населення.

За дорученням президії,

Віталій ДУБІЛЬ,
голова Обласного об'єднання профспілок.

ЗУПИНИТИ ТАРИФНИЙ ГЕНОЦИД

Ситуація з тарифами на газ та електроенергію для населення викликала загострення соціальної напруги в суспільстві. Не залишилися осторонь цієї проблеми й профспілки області.

20 січня відбулось засідання президії Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок, на якому було розглянуто питання про виконання постанови президії ФПУ «Про позицію Федерації професійних спілок України щодо неприпустимості підвищення цін на природний газ, тарифів на електроенергію та комунальні послуги в умовах пандемії та зниження доходів населення».

Після зростання з 1 січня 2021 року ціни на газ та тарифів на електроенергію, зазначалось під час засідання, президією Обласного об'єднання профспілок було здійснено ряд заходів, спрямованих на посилення в цих умовах соціального захисту працюючих та всього населення.

Зокрема, 6 січня п.р. було надіслано звернення до Прем'єр-міністра України Д.Шмигала з вимогою зупинення тарифного геноциду та введення в енергетичній галузі державного регулювання, а також встановлення в період карантину мораторію на підвищення будь-яких тарифів.

12 січня п.р. президія облпрофоб'єднання звернулася до Голови Верховної Ради України

Д.Разумкова з вимогою внести та терміново розглянути законопроект про призупинення підвищення тарифів на газ та електроенергію і заборону таких дій на час пандемії. Було запропоновано заслухати в парламенті звіт уряду про ситуацію з видобутком в Україні власного газу та його використанням для потреб житлово-комунального господарства і населення, виробництвом та розподілом електроенергії.

Також було направлено звернення до народних депутатів України від Дніпропетровської області з пропозицією підтримати, в межах своїх повноважень, вимоги облпрофоб'єднання.

18 січня 2021 року співголова обласної тристоронньої соціально-економічної ради, голова облпрофоб'єднання В.Дубіль надіслав звернення голові облдержадміністрації В.Резніченку, голові обласної ради М.Лукашуку та керівнику Федерації організації роботодавців В.Сергєєву щодо необхідності термінового проведення засідання обласної тристоронньої соціально-економічної ради для розгляду питання про зростання тарифів на газ, електроенергію та комунальні послуги в період пандемії і зниження рівня доходів населення, а також спільного направлення пропозицій щодо удосконалення державної цінової політики в енергетичному секторі і запровадження додаткових заходів

щодо посилення соціального захисту громадян.

Урядом, як відомо, минулого тижня було введено державне регулювання тарифів на газ для населення. 19 січня глава держави дав доручення провести повний аудит діючих в Україні тарифів на побутовий газ, опалення та користування пасажирським транспортом. У Верховній Раді зареєстровано проект постанови про звернення до уряду з вимогою введення мораторію на підвищення цін і тарифів під час карантину на 1 рік. Але ситуація в цій сфері все ще залишається непростюю.

Профспілки області підтримують створення в обласній раді робочої групи з питань вивчення ситуації зі зростанням цін на енергоресурси й тарифів на житлово-комунальні послуги, котрій, серед іншого, доручено також проведення моніторингу соціально-економічної ситуації в області та підготовку проекту звернення облради до керівництва держави щодо формування та зниження цін.

Відзначалось також, що окремі пропозиції облпрофоб'єднання були враховані під час підготовки до розгляду зазначеного питання на засіданні президії Федерації профспілок України 14 січня п.р.

Президія облпрофцентру вирішила продовжити роботу з виконання постанови ФПУ та рекомендувала членським організаціям активізувати інформаційно-роз'яснювальну роботу в колективах щодо дій профспілок. Визнано також доцільним продовжити підтримку акцій громадськості проти тарифного геноциду.

З подальшими колективними діями президія буде визначатися з врахуванням ситуації і відповідних рішень виборчих органів Федерації профспілок України.

Прес-центр
Обласного об'єднання профспілок

Офіційний сайт Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок

dpop.dp.ua

СПІВПРАЦІ НОВИЙ ІМПУЛЬС

- Профспілки Дніпропетровщини приділяють велику увагу розвитку місцевого самоврядування. Так, днями голова обласного об'єднання профспілок В.Дубіль та керівниця Дніпропетровського Регіонального відділення Асоціації об'єднаних територіальних громад С.Спажева звернулись з листом до керівників об'єднаних територіальних громад.

«Діючи в рамках укладеної в 2019 році Декларації про співпрацю між Асоціацією ОТГ і облпрофцентром, - йдеться у цьому листі, - соціальні партнери взаємодіяли як із загальних питань, так і стосовно вирішення конкретних проблем в сферах освіти, охорони здоров'я, культури, агропромислового комплексу, житлово-комунального господарства, функціонування державних установ та діяльності первинних профспілкових організацій на місцях. Протягом 2020 р. відбувались зустрічі, консультації (в т. ч. стосовно запровадження нових законодавчих норм), спільні заходи, які сприяли покращенню життя людей та удосконаленню реформування місцевого самоврядування. Профспілки також сприяли проведенню та взяли участь в обласній спартакіаді ОТГ.

Сподіваємось, що наша плідна співпраця буде продовжуватися й у новому році. Це насамперед стосується як вирішення різноманітних питань під час продовження реформ та створення (укрупнення) районів, так і збереження цілісності галузевих організаційних ланок профспілок та їхніх структур, недопущення необґрунтованої ліквідації профспілкових організацій у процесі оптимізації мереж закладів бюджетної сфери і збереження за ними приміщень, якими вони користуються на умовах, що відповідають чинному законодавству.

Ми впевнені, що територіальні громади будуть ефективно використовувати кошти освітньої субвенції та всіляко підтримувати заклади медичної сфери під час проведення медичної реформи.

У цей непростий період змін і трансформацій в усіх сферах життя, - йдеться у зверненні, - ви, шановні колеги, можете завжди розраховувати на підтримку Дніпропетровського регіонального відділення Асоціації об'єднаних територіальних громад та профспілок Дніпропетровщини...».

Прес-центр Облпрофоб'єднання

І СІЧНЯ МІНІМАЛЬНА ЗАРПЛАТА ЗРОСЛА ДО 6000 ГРИВЕНЬ. ЩО ДАЛІ?

1 січня 2021 року мінімалка в Україні зросла на 1 тисячу гривень – від 5000 до 6000 гривень. А з 1 грудня 2021 року цей показник має становити 6,5 тисяч гривень з відповідним переглядом видатків на оплату праці працівників бюджетної сфери. Це лише незначна частина профспілкових пропозицій, які знайшли відображення у Державному бюджеті на 2021 рік.

Питання підвищення рівня мінімальної зарплати, - це реалізація гарантованого Конституцією України права громадян на достатній життєвий рівень, зокрема шляхом підвищення рівня оплати праці та забезпечення європейських стандартів життя. І тому воно постійно знаходиться у фокусі уваги ФПУ, її членських організацій.

Як зазначають експерти Міжнародної організації праці (МОП), підвищення добробуту працівників відбувається, в першу чергу, за рахунок зростання мінімальної заробітної плати до економічно обґрунтованого розміру. За розрахунками профспілок, проведеними відповідно до національного законодавства та міжнародних зобов'язань України, з урахуванням витрат на освіту, медичне обслуговування, забезпечення житлом та сімейної складової, розмір мінімальної заробітної плати у 2021 році мав би становити 8212 гривень.

Разом з тим, враховуючи складну економічну ситуацію, яка склалася в країні внаслідок поширення пандемії COVID-19, а також відповідно до домовленості Сторін за Генеральною угодою (п. 2.1, 2.2, 2.6) щодо досягнення розміру мінімальної заробітної плати розміру фактичного прожиткового мінімуму для працездатних осіб та 50 % до середньомісячної заробітної плати на кінець року, **розмір мінімальної заробітної плати у 2021 році має бути не нижче 6500 грн.**

Профспілкова позиція щодо розміру мінімальної заробітної плати була затверджена

Рішенням СПО об'єднаних профспілок та направлена Мінекономіки, Мінфіну, Мінсоцполітики, НТСЕР, СПО сторони роботодавців на національному рівні.

Одночасно у Кабміні вирішили відтермінувати на грудень 2021 року заплановане на липень підвищення «мінімалки» до 6,5 тисяч гривень через застереження щодо потенційних «інфляційних небезпек». Про це заявив міністр фінансів Сергій Марченко. «Зміни мінімальної зарплатні пов'язані із багатьма «суміжними» чинниками, які впливають на соціально-економічну ситуацію. Ми прорахували можливість підвищити цей показник до 6000 гривень з початку року і до 6500 – з 1 липня.

Але в процесі перемовин із міжнародними партнерами пролунали застереження щодо потенційних «інфляційних небезпек». Звідси – побажання «підстрахуватися», перенісши нововведення на кінець року. Адже йдеться не тільки про вплив на державний, а й на місцеві бюджети», - розповів Міністр.

За словами голови мінфіну, остаточне рішення щодо підвищення ухвалить в середині наступного року.

ФПУ не зупиниться на досягнутому і буде робити все що від неї залежить, щоб прискорити підвищення рівня мінімальної заробітної плати до 6500 грн. і продовжити позитивну динаміку щодо її зростання, захищаючи права працівників.

Прес-центр ФПУ.

26 января на заседании президиума Днепропетровской территориальной организации ПРУП был рассмотрен вопрос о повышении с 1 апреля 2021 года должностных окладов, окладов и тарифных ставок работникам ЧАО «ДТЭК Павлоградуголь».

Отмечалось, что администрация ООО «ДТЭК Энерго» и ЧАО «ДТЭК Павлоградуголь» не в полной мере выполняет обязательства, предусмотренные Коллективным договором, Отраслевым соглашением и действующим законодательством.

На заседании президиума утверждены ТРЕБОВАНИЯ теркома профсоюза к ру-

ководству ЧАО «ДТЭК Павлоградуголь» и Бизнес-блока ООО «ДТЭК Энерго», которые содержат следующее:

1. С 1.01.2021 г. согласно Закону Украины прожиточный минимум трудоспособного лица установлен в размере 2270 грн. Учитывая то, что последнее повышение тарифных ставок, окладов и должностных окладов было произведено 1.04.2019 г. из расчета установленного прожиточного минимума в размере 1921 грн., необходимо произвести повышение должностных окладов, окладов всем работникам ЧАО «ДТЭК Павлоградуголь» согласно ст. 96 КЗоТ

Украины на 18,17% (2270 грн.: 1921 грн.).

2. Размер минимальной заработной платы в Украине увеличен с 1.01.2021 г. на 20%. Размер инфляции в Украине ежегодно возрастает по отношению к предыдущему периоду в среднем на 5%. Ожидаемая инфляция в 2021 г. прогнозируется в размере до 7-8%. Следовательно, уровень тарифных ставок и должностных окладов работников ЧАО «ДТЭК Павлоградуголь» должен быть увеличен не ниже размера государственных стандартов – это 18,17% плюс процент инфляции от 5% до 8%, что составит в среднем 25%.

3. Среднемесячная заработная плата одного работника промышленного персонала по Украине за ноябрь 2020 г. составила 12893 грн. По ЧАО «ДТЭК Павлоградуголь» - 18642,2 грн. Однако, для выполнения п. 9.4.4. Отраслевого Соглашения и п. 9.10 Коллективного договора средняя зарплата в ЧАО «ДТЭК Павлоградуголь» должна была бы составить 24496 грн. То есть, по условиям Колдоговора должностные оклады требуется повысить на 31,4 %.

trade-union.dp.ua

ДОЛЖНОСТНЫЕ ОКЛАДЫ И ТАРИФНЫЕ СТАВКИ ДОЛЖНЫ БЫТЬ ПОВЫШЕНЫ

Зворотній зв'язок

ПОДІЛЯЮТЬ СТУРБОВАНІСТЬ ПРОФСПІЛОК

18 січня 2021 р. у зв'язку із загостренням соціальної ситуації через підвищення тарифів на газ, електроенергію та комунальні послуги співголова обласної тристоронньої соціально-економічної ради, голова профоб'єднання В.Дубіль звернувся до керівництва області і Федерації організацій роботодавців з інформацією щодо надісланої профспілками з цього приводу Заяви до уряду з вимогою припинення тарифного геноциду та стосовно необхідності спільного напрацювання пропозицій щодо удосконалення державної цінової політики в енергетичному секторі і посилення соціального захисту населення.

Соціальні партнери – обласна рада та Федерація організацій роботодавців підтримали звернення профспілок до керівництва держави.

Зокрема, у відповіді профспілкам в.о. керуючого справами виконавчого апарату облради В.Тюріна повідомляється, що за результатами засідання робочої групи обласної ради щодо аналізу ситуації, пов'язаної зі зростанням цін на енергоресурси та тарифів на житлово-комунальні послуги, Дніпропетровська обласна рада направила листи до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України з пропозиціями вплинути на ситуацію та захистити громадян України від зростання цін на комунальні послуги, додавши пропозиції, які сприятимуть підвищенню впливу органів місцевого самоврядування щодо захисту прав споживачів у сфері централізованого водо- та теплопостачання.

Прес-центр Облпрофоб'єднання

ЛІКАРНЯНИ ПОВИННІ ОПЛАЧУВАТИСЬ

Як вже повідомлялось, на засіданні Міжгалузевої ради обласного об'єднання профспілок, яке відбулося 22 вересня 2020 року, голова Дніпропетровської територіальної організації профспілки працівників вугільної промисловості України Сергій Юнак підняв питання щодо відмови Павлоградським відділенням Фонду соціального страхування України в Дніпропетровській області в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності працівникам вугільних підприємств регіону, які мали загальні захворювання в період простою підприємств не з їхньої вини.

Реагуючи на наявну проблему, спеціалісти виконавчого апарату облпроф-об'єднання, досконало проаналізувавши законодавчу базу, дійшли до висновку, що дії працівників відділення Фонду є безпідставними і необґрунтованими. Відповідні звернення з цього питання були надані управлінню виконавчої дирекції Фонду соціального страхування в Дніпропетровській області та керівництву центрального апарату Фонду. Однак відповіді були негативними і, на думку профспілок, без належного обґрунтування.

На аналогічне звернення до Міністерства соціальної політики України, в підпорядкуванні якого знаходиться Фонд соціального страхування, від міністра надійшло повідомлення, що «такі листки непрацездатності повинні оплачуватися на загальних підставах, відповідно до норм статей 22 та 24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», оскільки підстави для відмови в наданні допомоги, передбачені ст. 23 цього закону, не передбачають випадків захворювань працівників в період простою підприємств».

Зважаючи на те, що аналогічні ситуації можуть бути або вже мають місце на підприємствах інших галузей економічної діяльності, облпрофоб'єднання надіслало відповідь Мінсоцполітики з цього питання всім галузевим облпрофорганізаціям.

Прес-центр Облпрофоб'єднання.

ПРОФСПІЛКИ – ВЛАДІ: ТАКІ РЕКОРДИ НАМ НЕ ПОТРІБНІ!

Значне падіння виробництва у 2020 р. призвело до суттєвого погіршення фінансового стану більшості підприємств країни, а також зростання зарплатних боргів. Станом на 1 грудня минулого року вони перевищили 4 мільярда гривень, що є найгіршим показником за останнє десятиріччя. З початку 2020-го зарплатні борги в Україні зросли на 25%.

Майже десяту частину загальнодержавного боргу складає заборгованість підприємств Дніпропетровщини (на 1 грудня 2020 р. – 393,2 млн. грн.), збільшившись з початку року на 11%.

Стривожений цією ситуацією, Спільний представницький орган профспілок домігся створення на рівні держави Міжвідомчої робочої групи з питань погашення заборгованості із заробітної плати.

«Профспілкова сторона, послідовно відстоюючи право працівників на захист від заборгованості по зарплаті, вже тривалий час ініціювала створення і початок роботи такої Міжвідомчої робочої групи», - зазначив 17 грудня 2020 р. на засіданні цієї робочої групи за участі керівників Мінекономіки, роботодавців та профспілок, голів облдержадміністрацій перший заступник голови СПО об'єднань профспілок, заступник голови ФПУ Олександр Шубін. Він наголосив на необхідності у цій критичній ситуації якомога частіше збирати засідання Міжвідомчої робочої групи і запропонував проводити їх секторально по групах підприємств із запрошенням на ці засідання керівників підприємств і голів первинних профспілкових організацій для того, щоб почути об'єктивну інформацію про ситуацію з боргами на конкретному підприємстві, напрацювати спільні дієві кроки по виведенню підприємства зі стану заборгованості. Він також запропонував доповнити протокол робочої групи дорученням керівникам підприємств – боржників із погодженням з первинними профспілковими організаціями розробити плани-графіки погашення заборгованості, проінформувати про них трудові колективи, і подати їх до органів управління. Це дозволить органам управління контролювати ефективність роботи керівництва підприємств по виведенню їх з критичного стану.

Крім того, за повідомленням прес-центру ФПУ, було запропоновано активізувати розробку законопроектів з метою унеможливлення накопичування заборгованості з виплати заробітної плати шляхом посилення економічної відповідальності і запровадження кримінальної відповідальності роботодавця за її зростання. На переконання профспілок, також потрібно оперативно і ефективно вирішити питання створення відповідної гарантійної установи для погашення боргів по зарплаті по підприємствах, які втратили платоспроможність і є банкрутами, відповідно до міжнародних норм і Конвенції МОП №173.

Про стан заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах державного сектору в окремих галузях економіки та в регіонах, а також про заходи щодо врегулювання цієї проблеми на засіданні проінформували заступники міністра енергетики, генерального директора Державного концерну «Укроборонпром», голови Фонду державного майна України, керівники Донецької, Дніпропетровської, Львівської ОДА, заступник Київського міського голови. Про заходи державного нагляду і контролю за додержанням законодавства про оплату праці проінформували заступник голови Держпраці України.

30 грудня Мінекономіки надіслало до СПО профспілок відповідь на його звернення щодо цієї гострої проблеми, яка – на фоні, зокрема, значного зростання з 2021 р. тарифів на житлово-комунальні послуги – викликає велику занепокоєність у трудящих та всього населення. Крім констатації вже згаданого вище факту проведення 17 грудня засідання Міжвідомчої комісії, міністерство особливу увагу звертає на обговорення під час заходу питання щодо посилення взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади із Державною службою України з питань праці при здійсненні останньою заходів державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства, особливо в частині своєчасності виплати заробітної плати та надані відповідні рекомендації, а також на підвищення оперативної співпраці органів Національної поліції та територіальних органів Держпраці щодо створення умов для ефективного виконання інспекторами праці своїх повноважень та реагування на подання щодо проведення досудових розслідувань випадків порушення законодавства про оплату праці. Повідомляється також, що за результатами засідання робочої групи було прийнято рішення про звернення до Кабінету Міністрів України з пропозицією надати доручення центральним та місцевим органам виконавчої влади, наглядовим радам суб'єктів господарювання державного сектору економіки відповідно до сфери компетенції здійснити аналіз стану та ключових причин заборгованості із заробітної плати, зокрема довготривалої, в розрізі кожного державного підприємства-боржника, а також у місячний строк підготувати конкретні пропозиції щодо необхідних кадрових, організаційних, розпорядчих, законодавчих та інших рішень (дій), які сприятимуть погашенню боргів із зарплати, та сформувати з урахуванням цих пропозицій плани її ліквідації із визначенням відповідних заходів, строків їх виконання та відповідальних осіб (органів).

Також запропоновано доручити головам облдержадміністрацій та Київської міської держадміністрації активізувати роботу тимчасових комісій з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення) та забезпечити виконання пункту 2 доручення Прем'єр-міністра України від 18.02.2020 № 6820/0/1-20 щодо легалізації трудових відносин та погашення заборгованості із виплати заробітної плати.

Відзначимо, що питання погашення зарплатних боргів постійно знаходиться на контролі президії Обласного об'єднання профспілок. Через погіршення ситуації у цій сфері восени минулого року профспілки домоглися розгляду даної проблеми на засіданні обласної тристоронньої соціально-економічної ради. Саме за їх напруганням 24 грудня минулого року відбулось засідання комісії з погашення зарплатних боргів на Дніпропетровщині. На ньому розглядалася ситуація з боргами на ДП Дніпропетровський облавтодор, у ПАТ «Дніпрометробуд», ТОВ «Український завод понад великогабаритних шин» та КП «Жилсервіс-15» Дніпровської міськради.

Профспілки вимагають від влади життєвих дієвих заходів зі стабілізації ситуації в економіці та соціальній сфері, повної ліквідації зарплатних боргів.

Прес-центр Облпрофоб'єднання.

ЧЕКАЄМО НА ВАС У FACEBOOK

facebook.com/newsportalDOOP

Єсть таке мнение

ТАРИФЫ – ВВЕРХ, ДОХОДЫ – ВНИЗ

В истории с тарифами еще раз проявился цинизм наших правителей. Добивать людей их повышением в разгар пандемии и массового обнищания - до этого никто в мире не додумался! Решили натихаря накрыть мокрым рядном пребывающий в новогодней нирване народ, но нарвались и на сопротивление граждан и профсоюзов, и на закулисный протест местных верхушек, прекрасно понимающих, чем грозит им рост стоимости энергоресурсов. Сейчас, вроде, дали задний ход, обещают снижение. А раньше просчитать последствия было слабо? Решили взять нахрапом, может, стерпят... И при этом все упорно обходят стороной ситуацию с газом собственной добычи, которого для коммуналки вполне бы хватило. Где же так широко разрекламированная правительственная программа «20/20» по увеличению его добычи? Лишь изредка проскальзывает, что больше 100 лицензий на добычу отдали нашим олигархам. Ау, народные, прости господи, избранники, не пора ли заслушать отчет по этому поводу премьер-министра... Ещё и горе-эксперты, кормящиеся с руки олигархов, подкакивают, что забрать лицензии юридически будет очень трудно. А может, пришло время газодобывающие предприятия национализировать? Это же касается и убиваемых горесобственниками промпредприятий. Это и по их вине сегодня установили новый рекорд за десятилетие по зарплатным долгам в 4 миллиарда (в области почти 400 миллионов грн.). Ещё один вопрос к власти: как можно разгонять цены при таком чудовищном долге перед наемными работниками? Как можно это делать при нынешнем долге за коммуналку в 66 миллиардов (тоже антирекорд всех времен)? Многим ведь просто нечем оплачивать квитанции с четырехзначными суммами. Умиляют и проплаченные лоббисты толстосумов своими комментариями насчет того, что цены на энергоресурсы должны быть рыночными. Побойтесь Бога, ребята! И это вы говорите гражданам страны, которые по уровню зарплат и пенсий на последних местах в Европе?! Вчера вот порадовали новостью, что за прошлый год гривня девальвировалась на 19 процентов, а инфляция якобы превысила 5 процентов. Но каждый сейчас чувствует по своему кошельку, что даже эти цифры далеки от реальности. Куда, идём господа?

Виктор КОВРИГА
(Фейсбук)

Державний центр зайнятості нагадав, що неповна зайнятість – це зайнятість працівника на умовах робочого часу, що менший від норми, передбаченої законодавством, і може встановлюватися за договором між працівником і роботодавцем з оплатою праці пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку (п. 11 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про зайнятість населення»). Про це йдеться на офіційному сайті центру зайнятості.

Праця на таких умовах розглядається як спосіб узгодження професійних та сімейних обов'язків, або ж є альтернативою скороченням у період економічних труднощів. Законодавством допускається зменшення тривалості робочого дня і робочого тижня, а також робочого дня і робочого тижня одночасно. Неповний робочий час слід відрізнити від скороченого робочого часу (на розмежуванні цих понять акцентувало увагу Міністерство соціальної політики України (2006) у своєму листі. Стаття 56 Кодексу законів про працю України проголошує, що робота на умовах неповного робочого часу не тягне за собою будь-яких обмежень трудових прав працівників, зокрема й скорочення тривалості їхньої щорічної основної відпустки. Знання своїх взаємних прав і обов'язків сторонами трудових відносин дозволить уникнути непорозуміння при застосуванні неповного робочого часу.

1. Неповний робочий час впливає на реалізацію певних трудових прав

У разі встановлення неповного робочого часу оплата праці провадиться пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку. У разі укладення трудового договору про роботу на умовах неповного робочого часу, а також при невиконанні працівником у повному обсязі місячної (годинної) норми праці мінімальна заробітна плата виплачується пропорційно до виконаної норми праці (стаття 3-1 Закону України «Про оплату праці»). Також слід звернути увагу на норми, що регламентують обчислення середнього заробітку в цілях надання оплачуваної відпустки. Якщо розмір посадового окладу менший, ніж розмір мінімальної зарплати, середній заробіток розраховуватиметься, виходячи зі встановленого розміру мінімальної зарплати на час розрахунку. У разі укладення трудового договору на умовах неповного робочого часу, розрахунок провадиться з розміру мінімальної заробітної плати, обчисленого пропорційно до умов укладеного трудового договору (пункт 4 Порядку обчислення середньої заробітної плати, що затв. постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100). Усі, хто працюють неповний робочий час, мають право на відпустку, як і зайняті повний робочий час. Проте деякі винятки із норм, що регулюють час відпочинку, все ж існують. До стажу роботи, що дає право на щорічні додаткові відпустки, зараховуються час фактичної роботи зі шкідливими, важкими умовами або з особливим характером праці, якщо працівник зайнятий у цих умовах не менше половини тривалості робочого дня, встановленої для працівників цього виробництва, цеху, професії або посади (ч. ст. 82 КЗпП). Для працівників, які працюють на умовах неповного робочого часу, норма, передбачена ст. 53 КЗпП, не застосовується, тобто тривалість їхньої роботи напередодні святкових і неробочих днів не скорочується. На цьому наголошують фахівці Державної служби України з питань праці.

2. Необхідність дотримання процедури встановлення неповного робочого часу

Неповний робочий час може бути

запроваджений при прийнятті на роботу або згодом, за угодою сторін трудового договору або з ініціативи роботодавця. Неповний робочий час може встановлюватися на певний період (на визначений строк) або без обмеження строком, про що обов'язково зазначається в наказі про переведення на неповний робочий час. На цьому зробило наголос Мінсоцполітики (2011) у своєму листі.

Для встановлення неповного робочого часу працівник може звернутися з письмовою заявою до роботодавця, зазначивши, в якому обсязі він бажає зменшити тривалість робочого часу (в днях чи годинах). Роботодавець зі своєї ініціативи має право на встановлення неповного робочого часу працівникам за умови, що на підприємстві, в установі, організації впроваджуються зміни в організації виробництва і праці, і з дотриманням процедури, передбаченої ч. 3 ст. 32 КЗпП. Про зміну істотних умов праці (встановлення або скасування неповного робочого часу) працівник повинен бути повідомлений не пізніше ніж за два місяці. Вибірний орган первинної профспілкової організації на підприємстві, в установі, організації має право разом із власником або уповноваженим ним органом вирішувати питання робочого часу і часу відпочинку (ст. 247 КЗпП). Якщо зменшення кількості робочих годин відбулось вимушено (зокрема, у період карантину), то працівники мають право на отримання допомоги по частковому безробіттю у порядку, визначеному Законом України «Про зайнятість населення».

Оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час є підставою для притягнення до відповідальності у вигляді штрафу у 10-кратному розмірі мінімальної зарплати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника (ст. 265 КЗпП). При цьому немає значення, на скільки годин було оформлено зменшення робочого часу.

3. Існує специфіка поєднання неповного робочого часу з деякими режимами праці

Слід звернути увагу на особливості при поєднанні неповного робочого часу з режимами подовженої тривалості робочого дня. Відповідно до постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці» від 24.12.99 р. № 13 не вважається надурочною і оплачується в одинарному розмірі робота працівника з неповним робочим днем понад передбачений трудовим договором час, але в межах встановленої законодавством тривалості повного робочого дня. При цьому неповний робочий день не рекомендується застосовувати одночасно з іншими нестандартними формами організації праці. Зокрема, не застосовується ненормований робочий день для працівників, зайнятих на роботі з неповним робочим днем. На цьому наголосило Міністерство праці та соціальної політики України в рекомендаціях від 10.10.97 р. Пізніше Мінсоцполітики зазначило, що це твердження не слід сприймати як

категоричну заборону: якщо у зв'язку зі специфікою роботи працівник з неповним робочим днем періодично виконує основну роботу поза межами робочого часу, йому може бути встановлено ненормований робочий день і відповідно щорічну додаткову відпустку на умовах, визначених у колективному договорі. Окрім того, зазначене Міністерство у 2018 р. звертало увагу на те, що застосування для працівників, які працюють на умовах неповного робочого часу, режиму роботи з підсумованим обліком, є недоцільним.

4. Переважне право окремих осіб на встановлення неповного робочого часу

Законодавство не обмежує коло осіб, які мають право працювати на умовах неповного робочого часу. Фахівці наголошують, що роботодавець зобов'язаний встановити неповний робочий час на прохання таких працівників: вагітної жінки (ст. 56 КЗпП); жінки, яка має дитину віком до 14 років або дитину з інвалідністю, у тому числі таку, що перебуває під її опікою (ст. 56 КЗпП); жінки, що доглядає за хворим членом сім'ї відповідно до медичного висновку (ст. 56 КЗпП); батька, який виховує дітей без матері (зокрема, у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі) (ст. 186-1 КЗпП); опікунів (підкувальників) (ст. 186-1 КЗпП); одного з прийомних батьків, одного з батьків-вихователів (ст. 186-1 КЗпП); жінки в період перебування у відпустці для догляду за дитиною. Це право поширюється також на батька дитини, інших родичів, які фактично доглядають за дитиною в період перебування їх у відпустці для догляду за дитиною (ст. 18 Закону України «Про відпустки»); осіб з інвалідністю незалежно від групи інвалідності (ст. 172 КЗпП); осіб похилого віку (ст. 13 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»). Згідно з Положенням про порядок та умови застосування праці жінок, які мають дітей і працюють неповний робочий час 1980 року, для жінок з дітьми тривалість робочого часу не може бути нижчою, як правило, за 4 години на день.

5. Обов'язок роботодавців сплачувати єдиний внесок у мінімальному розмірі

Посадовці Державної податкової служби України роз'яснюють, що роботодавець зобов'язаний нараховувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за основним робочим місцем працівника у розмірі не меншому, аніж від мінімальної зарплати. Це слідує з норм ч. 5 ст. 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»: у разі якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки єдиного внеску.

sud.ua

Випуск підготовлений прес-центром Облпрофоб'єднання

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ В УМОВАХ НЕПОВНОГО РОБОЧОГО ЧАСУ